

Beslutningsstøtteværktøj til V1-kortlægning Korn- og foderstofvirksomheder med fokus på pesticider

Korn- og foderstofvirksomheder kortlægges altid

Branchedefinition: Ved korn- og foderstofvirksomheder forstås virksomheder, der driver handel med korn, foderstoffer, kunstgødning, landbrugskemikalier mm., og som evt. har beslægtede funktioner så som bejdsning, tørring af korn og fremstilling af foderkager.

Det er vigtigt at bemærke, at baggrunden for vurdering af kortlægning ikke beror på risiko, men udelukkende på fund.

Undtagelser

- Har ikke foretaget bejdsning.
- Har ikke forhandlet pesticider.
- Ingen andre kilder (olietanke mv.).

Væsentligste punktkilder

- Våd- og tørbejdseanlæg
- Oplag af bejdsemidler, kemikalier og pesticider
- Påfyldningsplads for pesticider (omhældning)

Andre punktkilder

- Emballering og oplag af såsæd
- Uheld/spild
- Affaldsoplag
- Oplag af tom emballage
- Vaskeplads
- Adgang til vand

Pesticider (eksempler)

- Bejdsemidler: /1/
 - Fx Kviksølvforbindelser, thiabendazol, imazalil, lindan.
 - Den væsentligste mængde bejdsemiddel er anvendt på såsæd til de store landbrugsafgrøder: Byg, hvede, rug, havre, ærter, hestebønner, raps, roer og kartofler.
 - Ca. 70 % af bejdsemidlerne anvendes i korn med størst forbrug i vintersæd.
- Pesticider: /1/
 - Fx 2,4-D, atrazin, dichlorprop.
- Ny pesticidpakke, erfaringsopsamling: 10 korn- og foderstofvirksomheder, 41 vandanalyser fra 2018-2020 (ikke udgivet):
 - Der er påvist 52 af 232 stoffer i Agrolab-pesticidpakken.
 - De seks mest påviste stoffer var: BAM, desphenyl-chloridazon, DMS, 1,2,4-triazol og atrazin.
 - På 90 % af lokaliteterne påvises mindst ét pesticid/metabolit over kvalitetskriteriet på 0,1 µg/l.
 - De højeste værdier påvises på følgende arealer: Pesticidhånderingsareal, gårdsplads samt nedstrøms kilden.
- For fuldstændig liste henvises til 'Bruttolisten' (2018), hvor 163 aktivstoffer og metabolitter er registreret som værende relateret til bejdsning. Hertil kommer en lang række yderligere pesticider, som formentlig primært har været oplagret. /4/

Vigtige tidsperioder (kan både være ift. lovgivning, brug af specifikke stoffer eller andet)

- Tørbejdsning var dominerende i 1950'erne, men anvendtes også i 1960'erne og 1970'erne. Til tørbejdsning anvendes kviksølvforbindelser og organiske pesticider. /1/
- Vådbejdsning blev dominerende i løbet af 1960'erne. Frem til 1970'erne blev anlægget typisk tømt uden for bygningen direkte på jorden eller evt. direkte i et vandløb. Til vådbejdsning anvendes methoxymercuriacetat og -chlorid samt organiske pesticider (opløst i alkohol eller vand). /1/
- Kviksølvmidler er anvendt til bejdsning fra 1950'erne til midten af 1970'erne. Senere går man over til at anvende forskellige former for pesticider, primært fungicider, men også enkelte insekticider. /1/
- 1956: Fra dette år registreres salgsmængderne af bekæmpelsesmidler. /5/
- 1973: Miljøbeskyttelsesloven giver mulighed for at forbyde eller begrænse anvendelsen af et stof. /5/
- 1989: Siden dette år er der ikke anvendt kviksølvholdige bejdsmidler hos DLG. /1/
- Senere år: Normal praksis, at tom emballage returneres til leverandøren. /5/

Hvis du vil vide mere:

/1/ [Branchebeskrivelse for korn- og foderstofvirksomheder](#). Amternes Videncenter for Jordforurening. Teknik og Administration Nr. 7, 1997

/2/ [Pesticidanvendelse i forskellige brancher](#). Miljøstyrelsen. Miljøprojekt nr. 562, 2000

/3/ [Faktaark for Korn- og Foderstofvirksomheder](#), 2007

/4/ Bruttoliste fra '[Redegørelse for projektet Nye pesticidanalysepakker 2018](#)', Regionernes Pesticidarbejdsgruppen, 2019. Opdateret version af bruttolisten kan tilgås [her](#)

/5/ [Branchebeskrivelse for aktiviteter med pesticidhåndtering og -anvendelse, Maskinstationer, planteskoler, frugtplantager og gartnerier](#). Amternes Videncenter for Jordforurening. Teknik og Administration Nr. 5, 1998